

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้ามียุจุดมุ่งหมายดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาบทบาทและศักยภาพในการส่งเสริมงานวัฒนธรรมของคณะกรรมการสภาวัฒนธรรมตำบล สภาวัฒนธรรมอำเภอ และสภาวัฒนธรรมจังหวัด ตามมาตรฐานวัฒนธรรมชุมชนของสำนักงานคณะกรรมการการวัฒนธรรมแห่งชาติ และองค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทและศักยภาพในการส่งเสริมงานวัฒนธรรมของ คณะกรรมการสภาวัฒนธรรมจังหวัด ตามมาตรฐานวัฒนธรรมชุมชนของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติและองค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติจำแนกตาม เพศ อายุ และตัวแทนองค์กร

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ผลการศึกษาค้นคว้านี้สามารถเป็นข้อมูลพื้นฐาน ในการดำเนินงานของ คณะกรรมการสภาวัฒนธรรมตำบล สภาวัฒนธรรมอำเภอและสภาวัฒนธรรมจังหวัด ในจังหวัดอุดรดิตถ์ให้ได้ทราบความสามารถในการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมของตนเองตาม บทบาทหน้าที่ที่สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติกำหนด เพื่อให้สามารถพัฒนา ตนเองให้มีการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดการพัฒนายั่งยืน
2. ผลจากการศึกษาค้นคว้า เป็นข้อมูลที่สำคัญที่สำนักงานคณะกรรมการ วัฒนธรรมแห่งชาติ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด ศูนย์วัฒนธรรมอำเภอและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการวางแผนและ จัดสรรงบประมาณสนับสนุนการปฏิบัติด้านวัฒนธรรม ของสภาวัฒนธรรมระดับต่าง ๆ ในจังหวัดอุดรดิตถ์ และจังหวัดอื่น ๆ ได้อย่างเหมาะสม

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่ คณะกรรมการสภาวัฒนธรรม จังหวัดอุตรดิตถ์ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการอยู่ในปี พ.ศ. 2541 ประกอบด้วย

1.1.1 คณะกรรมการสภาวัฒนธรรมตำบล จำนวน 945 คน

1.1.2 คณะกรรมการสภาวัฒนธรรมอำเภอ จำนวน 293 คน

1.1.3 คณะกรรมการสภาวัฒนธรรมจังหวัด จำนวน 70 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างคือ คณะกรรมการสภาวัฒนธรรมในจังหวัดอุตรดิตถ์ ทั้งหมด 364 คนประกอบด้วย

1.2.1 คณะกรรมการสภาวัฒนธรรมตำบล จำนวน 231 คน

1.2.2 คณะกรรมการสภาวัฒนธรรมอำเภอ จำนวน 63 คน

1.2.3 คณะกรรมการสภาวัฒนธรรมจังหวัด จำนวน 70 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีดังต่อไปนี้ เป็นแบบสอบถามที่ ผู้ศึกษา ค้นคว้าสร้างขึ้นเอง แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบทดสอบเกี่ยวกับสถานการณ์ของคณะกรรมการสภาวัฒนธรรม ในจังหวัดอุตรดิตถ์ ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ แบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามบทบาทและศักยภาพในการส่งเสริมงานวัฒนธรรม ของคณะกรรมการ สภาวัฒนธรรมในจังหวัดอุตรดิตถ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาค้นคว้าดำเนินการเก็บข้อมูลดังนี้

3.1 คณะผู้ศึกษาค้นคว้าขอหนังสือแนะนำจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย นเรศวรถึงคณะกรรมการสภาวัฒนธรรมในจังหวัดอุตรดิตถ์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บ ข้อมูล

3.2 คณะผู้ศึกษาค้นคว้าส่งแบบสอบถามด้วยตนเองให้คณะกรรมการ
สภาวัฒนธรรมในจังหวัดอุดรธานีได้ตอบแบบสอบถามแล้วขอคืน

3.3 คณะผู้ศึกษาค้นคว้าขอความอนุเคราะห์จากศึกษาธิการอำเภอส่ง
แบบสอบถามให้คณะกรรมการสภาวัฒนธรรมอำเภอ และคณะกรรมการสภาวัฒนธรรมตำบล
ตอบแบบสอบถาม คณะผู้ศึกษาได้ติดตามผลการเก็บรวบรวมข้อมูลได้รับแบบสอบถามกลับ
คืนมา 364 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป
SPSS/PC⁺ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

4.1 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้ Coefficient
โดยวิธีของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98

4.2 หาค่าร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้
Percentage

4.3 หาค่าเฉลี่ยมัธยฐานเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

4.4 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของเพศ อายุ และประเภทขององค์กรที่
บุคคลสังกัดดังนี้

4.4.1 ทดสอบสมมติฐานความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม
ที่เป็นอิสระต่อกัน แต่ความแปรปรวนไม่เท่ากัน โดยใช้วิธี (t-test)

4.4.2 ทดสอบความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่าง ตั้งแต่ 2 กลุ่มขึ้นไป โดย
วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

4.4.3 ทดสอบความแตกต่างรายคู่ โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's test)

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

การศึกษายภาพและศักยภาพ ในการส่งเสริมงานวัฒนธรรมชุมชน ตามมาตรฐาน
ของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (สวช.) และองค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และ
วัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ของสภาวัฒนธรรมในจังหวัดอุดรธานี สรุปผลการ
ศึกษาค้นคว้าได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาบทบาทและศักยภาพในการส่งเสริมงานวัฒนธรรมชุมชน

1.1 ผลการศึกษากการปฏิบัติตามบทบาทในการส่งเสริมงานวัฒนธรรมชุมชน ตามมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (สวช.) พบว่าในภาพรวมมีการปฏิบัติตามบทบาทอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$) ด้านที่มีการปฏิบัติตามบทบาทอันดับสูงสุด คือ 1) ด้านดำเนินการอื่น ๆ ตามที่จังหวัดหรือคณะกรรมการวัฒนธรรมจังหวัดหรือสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติขอความร่วมมือ ($\bar{X} = 3.60$) ในเรื่องเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการสภาวัฒนธรรมเสมอ ($\bar{X} = 3.64$) 2) ด้านสืบสานวัฒนธรรมไทยและเจตนารมณ์ของทศวรรษโลก เพื่อการพัฒนาวัฒนธรรมของสหประชาชาติ ($\bar{X} = 3.58$) ในเรื่องจัดกิจกรรมส่งเสริมประเพณีประจำท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง เช่น ประเพณีสงกรานต์ แห่เทียนเข้าพรรษา ($\bar{X} = 3.97$) และ 3) ด้านเป็นเวทีกลางในการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์และแนวคิดในการดำเนินงานวัฒนธรรมทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติและระดับนานาชาติ ($\bar{X} = 3.53$) ในเรื่องมีงานมหกรรมวัฒนธรรมในระดับอำเภอและระดับจังหวัด ($\bar{X} = 3.58$) ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติตามบทบาทอยู่ในระดับต่ำสุดคือ ด้านการระดมทรัพยากรทั้งภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในการดำเนินงานวัฒนธรรมท้องถิ่น รวมทั้งสนับสนุนการจัดตั้งกองทุนส่งเสริมวัฒนธรรมจังหวัด ($\bar{X} = 3.27$) ในเรื่องการจัดกิจกรรมเพื่อให้เกิดรายได้และนำมาดำเนินงานวัฒนธรรมและการให้องค์กรภาครัฐ และรัฐวิสาหกิจ เอกชน และประชาชนร่วมมือกันจัดหาวัสดุอุปกรณ์และเงินสนับสนุนสภาวัฒนธรรม ($\bar{X} = 3.16$) เท่ากัน

1.2 ผลการศึกษาศักยภาพในการส่งเสริมงานวัฒนธรรมชุมชน ตามมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (สวช.) พบว่า ในภาพรวม มีศักยภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$) ด้านที่มีศักยภาพสูงสุดคือ 1) ด้านสืบสานวัฒนธรรมไทยและเจตนารมณ์ของทศวรรษโลก เพื่อการพัฒนาวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ ($\bar{X} = 3.72$) ในเรื่องจัดกิจกรรมส่งเสริมประเพณีประจำท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องเช่นประเพณีสงกรานต์ แห่เทียนเข้าพรรษา ($\bar{X} = 4.04$) 2) ด้านดำเนินการอื่น ๆ ตามที่จังหวัดหรือคณะกรรมการวัฒนธรรมจังหวัดหรือสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติขอความร่วมมือ ($\bar{X} = 3.72$) ในเรื่องให้ความร่วมมือกับจังหวัดและสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติในการจัดกิจกรรมวัฒนธรรม ($\bar{X} = 3.81$) และ 3) ด้านเป็นเวทีกลางในการ แลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ และแนวคิดในการดำเนินงานวัฒนธรรมทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับนานาชาติ ($\bar{X} = 3.69$) ในเรื่องการพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันระหว่างสมาชิกสภาวัฒนธรรมในองค์กร

เดียวกัน ($\bar{X}=3.71$) ส่วนด้านที่มีศักยภาพต่ำสุดคือ ด้านระดมทรัพยากรทั้งภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในการดำเนินงานวัฒนธรรมท้องถิ่นรวมทั้งสนับสนุนการจัดตั้งกองทุนส่งเสริมวัฒนธรรมจังหวัด ($\bar{X}=3.49$) ในเรื่องจัดกิจกรรมเพื่อให้เกิดรายได้ และนำมาดำเนินงานวัฒนธรรม ($\bar{X}=3.37$)

1.3 ผลการศึกษาการปฏิบัติตามบทบาทในการส่งเสริมงานวัฒนธรรมชุมชน ตามมาตรฐานขององค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) พบว่า ในภาพรวมมีการปฏิบัติตามบทบาทอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.47$) ด้านที่มีการปฏิบัติตามบทบาทอยู่ในอันดับสูงสุดคือ 1) ด้านการสร้างความเป็นธรรมทางสังคม ($\bar{X}=3.73$) ในเรื่องมีการดูแลสิ่งแวดล้อมในชุมชน เช่น แม่น้ำ ลำคลอง ถนน ป่าไม้ เพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกัน ($\bar{X}=3.80$) 2) ด้านการเข้าไปร่วมในกิจกรรมวัฒนธรรม ($\bar{X}=3.69$) ในเรื่องการร่วมกิจกรรมตามเทศกาลและประเพณีท้องถิ่นสม่ำเสมอ ($\bar{X}=3.84$) และ 3) ด้านการรักษาสืบสานประเพณีวิถีชีวิตประจำวัน ($\bar{X}=3.69$) ในเรื่องส่งเสริมการประพฤติปฏิบัติที่ดีต่อครอบครัว เครือญาติ และเพื่อนบ้านตามประเพณี ($\bar{X}=3.78$) ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติตามบทบาทระดับต่ำสุดคือ 1) ด้านความเข้าใจในเรื่องราวของตนเอง ($\bar{X}=3.31$) ในเรื่องมีเอกสาร ตำนาน ตำราประวัติศาสตร์ท้องถิ่น และข้อมูลมรดกท้องถิ่นที่ศึกษาได้ ($\bar{X}=3.24$) และ 2) ด้านการแลกเปลี่ยนกับวัฒนธรรมท้องถิ่น (แต่ต้องไม่เป็นโทษ ทางปัญญาหรือเป็นโทษทางวัฒนธรรม) ($\bar{X}=3.31$) ในเรื่องการแลกเปลี่ยนการพัฒนาเทคโนโลยีท้องถิ่น ($\bar{X}=3.03$)

1.4 ผลการศึกษาศักยภาพในการส่งเสริมงานวัฒนธรรมชุมชน ตามมาตรฐานขององค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) พบว่า ในภาพรวม มีศักยภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.64$) ด้านที่มีศักยภาพสูงสุดคือ ด้านการสร้างความเป็นธรรมของสังคม ($\bar{X}=3.97$) ในเรื่องมีการดูแลสิ่งแวดล้อมในชุมชนเช่น แม่น้ำ ลำคลอง ถนน ป่าไม้ เพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกัน ($\bar{X}=4.00$) 2) ด้านการเข้าไปร่วมในกิจกรรมวัฒนธรรม ($\bar{X}=3.90$) ในเรื่องการสนับสนุนให้ยึดคำสอนในศาสนาเป็นแนวทางในการดำรงชีพ เช่น การละเว้นอบายมุข ($\bar{X}=4.03$) และ 3) ด้านการรักษาสืบสานประเพณีในวิถีชีวิตประจำวัน ($\bar{X}=3.85$) ในเรื่องส่งเสริมการประพฤติปฏิบัติที่ดีต่อครอบครัว เครือญาติ และเพื่อนบ้านตามประเพณี ($\bar{X}=4.00$) ส่วนด้านที่มีศักยภาพในระดับต่ำสุดคือ ด้านความเข้าใจในเรื่องราวของตนเอง ($\bar{X}=3.47$) ในเรื่องมีเอกสาร ตำนาน ตำราประวัติศาสตร์ท้องถิ่นและข้อมูลมรดกท้องถิ่นที่ศึกษาได้ ($\bar{X}=3.36$) และ ด้านการแลกเปลี่ยนกับวัฒนธรรมท้องถิ่น (แต่ต้องไม่เป็น

ทางปัญญา หรือเป็นทางวัฒนธรรม ($\bar{X}=3.47$) ในเรื่องการแลกเปลี่ยนการพัฒนาเทคโนโลยีท้องถิ่น ($\bar{X}=3.21$)

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบบทบาทและศักยภาพในการส่งเสริมวัฒนธรรมชุมชน

2.1 ผลการทดสอบสมมุติฐานข้อ 1 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติตามบทบาทและศักยภาพในการส่งเสริมงานวัฒนธรรมชุมชน ตามมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (สวช.) และองค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ระหว่างเพศชายและเพศหญิง ไม่แตกต่างกัน ทั้งในภาพรวม รายด้านและในรายชื่อ

2.2 ผลการทดสอบสมมุติฐานข้อ 2 พบว่า

2.2.1 ผลการเปรียบเทียบ การปฏิบัติตามบทบาทใน การส่งเสริมงานวัฒนธรรมชุมชนตามมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (สวช.) ของคณะกรรมการสภาวัฒนธรรม ที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปี อายุ 40 - 50 ปี และอายุมากกว่า 50 ปี ไม่แตกต่างกันทั้งในภาพรวม รายด้าน และในรายชื่อ

2.2.2 ผลการเปรียบเทียบศักยภาพในการส่งเสริมงานวัฒนธรรมชุมชน ตามมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (สวช.) ของคณะกรรมการสภาวัฒนธรรม ที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปี อายุ 40 - 50 ปี และอายุมากกว่า 50 ปี ในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านดำเนินการอื่น ๆ ตามที่จังหวัดหรือคณะกรรมการวัฒนธรรมจังหวัด หรือสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติขอความร่วมมือ โดยกรรมการวัฒนธรรมที่มีอายุ 40 - 50 ปี และอายุมากกว่า 50 ปี มีศักยภาพในการส่งเสริมงานวัฒนธรรมมากกว่ากรรมการที่มีอายุน้อยกว่า 40 ปี

2.2.3 ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติตามบทบาท ในการส่งเสริมงานวัฒนธรรมชุมชนตามมาตรฐานขององค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ของคณะกรรมการ สภาวัฒนธรรม ที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปี อายุ 40 - 50 ปี และอายุมากกว่า 50 ปี ในภาพรวมไม่แตกต่างกันยกเว้น ด้านความซาบซึ้งในวัฒนธรรมท้องถิ่น และด้านการมีส่วนร่วมในการสงวนรักษาวัฒนธรรม กรรมการที่มีอายุมากกว่า 50 ปี ปฏิบัติตามบทบาทมากกว่ากรรมการ ที่มีอายุ 40 - 50 ปี และที่มีอายุน้อยกว่า 40 ปี

2.2.4 ผลการเปรียบเทียบศักยภาพในการส่งเสริมงานวัฒนธรรมชุมชน ตามมาตรฐานขององค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ของคณะกรรมการสภาวัฒนธรรมที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปี อายุ 40 - 50 ปี และอายุมากกว่า

50 ปี โดยภาพรวมแล้วไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านความซาบซึ้งในวัฒนธรรมของท้องถิ่น โดยกรรมการอายุมากกว่า 50 ปี มีทัศนคติว่าตนเองมีศักยภาพมากกว่ากรรมการที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปี

2.3 ผลการทดสอบสมมุติฐานในข้อ 3 พบว่า

2.3.1 ผลการเปรียบเทียบ การปฏิบัติตามบทบาทในการส่งเสริมงาน

วัฒนธรรมชุมชน ตามมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ(สวช.) ของคณะกรรมการสภาวัฒนธรรม ที่เป็นตัวแทนขององค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคชุมชน ภาคธุรกิจ และภาควิชาการ ในภาพรวม มีการปฏิบัติตามบทบาทไม่แตกต่างกัน

2.3.2 ผลการเปรียบเทียบศักยภาพในการส่งเสริมวัฒนธรรมชุมชนตามมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (สวช.) ของคณะกรรมการสภาวัฒนธรรมที่เป็นตัวแทนขององค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคชุมชน ภาคธุรกิจและภาควิชาการ ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้น 1) ด้านเป็นศูนย์กลางเครือข่ายการดำเนินงานวัฒนธรรมขององค์กรชุมชนในท้องถิ่น 2) ด้านระดมทรัพยากรภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในการดำเนินงานวัฒนธรรมท้องถิ่น รวมทั้งการสนับสนุนการจัดตั้งกองทุนส่งเสริมวัฒนธรรมจังหวัด 3) ด้านเสนอข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการวัฒนธรรมจังหวัดในเรื่องโครงการงบประมาณ การจัดตั้งสมาคม มูลนิธิและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อดำเนินงานวัฒนธรรมท้องถิ่นและ 4) ด้านพัฒนาวัฒนธรรมให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตในการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่ ถูกวิธีและเหมาะสมกับสภาพการณ์และต่อท้องถิ่นมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3.3 ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติตามบทบาทในการส่งเสริมวัฒนธรรมชุมชนตามมาตรฐานขององค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ของคณะกรรมการสภาวัฒนธรรมที่เป็นตัวแทนขององค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคชุมชน ภาคธุรกิจ และภาควิชาการ ในภาพรวมมีการปฏิบัติตามบทบาทไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการสร้างความเป็นธรรมทางสังคม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3.4 ผลการเปรียบเทียบศักยภาพในการส่งเสริมงานวัฒนธรรมชุมชน ตามมาตรฐานขององค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ของคณะกรรมการสภาวัฒนธรรมที่เป็นตัวแทนขององค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคชุมชน ภาคธุรกิจ และภาควิชาการ ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้น 1) ด้านความเข้าใจในเรื่องราวของตนเอง 2) ด้านความซาบซึ้งในวัฒนธรรมของท้องถิ่น 3) ด้านการแลกเปลี่ยนกับวัฒนธรรมต่างถิ่น (แต่ต้องไม่เป็นทางสายป้อนหรือเป็นทางสายวัฒนธรรม) 4) ด้านการสร้างเสริมสร้างวัฒนธรรมของท้องถิ่นและ 5) ด้านการพัฒนาวัฒนธรรมของท้องถิ่น

มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยในด้านความเข้าใจในเรื่องราวของตนเอง คณะกรรมการสภาวัฒนธรรมที่เป็นตัวแทนขององค์กรภาคเอกชนมีศักยภาพมากกว่าภาคชุมชนนอกนั้นไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

1. จากผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า การปฏิบัติบทบาทและศักยภาพในการส่งเสริมงานวัฒนธรรมชุมชน ตามมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (สวช.) ด้านที่มีการปฏิบัติตามบทบาทและมีศักยภาพอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการดำเนินการอื่น ๆ ตามที่จังหวัดหรือคณะกรรมการวัฒนธรรมจังหวัดหรือสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติขอความร่วมมือในเรื่องเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการและการจัดกิจกรรมวัฒนธรรม ด้านการสืบสานวัฒนธรรมไทยและเจตนารมณ์ของทศวรรษโลก เพื่อการพัฒนาวัฒนธรรมของสหประชาชาติในเรื่องจัดกิจกรรมส่งเสริมประเพณีประจำท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง เช่น ประเพณีสงกรานต์ แห่เทียนพรรษา และด้านเป็นเวทีกลางในการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ และแนวคิดในการดำเนินงาน วัฒนธรรมทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับนานาชาติ ในเรื่องการจัดงานวัฒนธรรม

การที่ผลการศึกษาปรากฏเช่นนี้อาจเนื่องมาจากสาเหตุหลายประการกล่าวคือ คณะกรรมการสภาวัฒนธรรมเพิ่งได้รับการแต่งตั้งใน ปี พ.ศ. 2541 ยังไม่รู้แนวทางในการปฏิบัติงาน จึงสนใจเข้าร่วมประชุม เพื่อให้ทราบแนวทางตามกรอบนโยบายในการจัดกิจกรรมส่งเสริมงานวัฒนธรรม จึงสอดคล้องกับแผนวัฒนธรรมแห่งชาติในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (2540-2544) (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ 2539) ที่กำหนดแผนงานระดมทรัพยากรและการลงทุนทางวัฒนธรรม และแผนงานอนุรักษ์มรดกเสริมสร้างเอกลักษณ์และเผยแพร่เกียรติภูมิวัฒนธรรมไทยในสังคม

ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติตามบทบาทและมีศักยภาพต่ำสุดคือ ด้านการระดมทรัพยากรทั้งภาครัฐ ภาครัฐวิสาหกิจ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในการดำเนินงาน วัฒนธรรมท้องถิ่นรวมทั้งสนับสนุนการจัดตั้งกองทุนส่งเสริมวัฒนธรรมจังหวัด ซึ่งสอดคล้องกับฉัตรนภา พรหมมา (2540:130) ที่ศึกษา การประเมินสถานภาพองค์ความรู้จังหวัดอุดรดิตถ์ พบว่า จังหวัดอุดรดิตถ์มีการรวมพลังชุมชนเพื่อการพัฒนาชุมชนยังน้อย

2. จากผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า การปฏิบัติตามบทบาทและศักยภาพในการส่งเสริมงานวัฒนธรรมชุมชน ตามมาตรฐานขององค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ด้านที่มีการปฏิบัติตามบทบาทและมีศักยภาพอยู่ในระดับมากคือ ด้านการสร้างเป็นธรรมทางสังคม ในเรื่องการดูแลสิ่งแวดล้อมในชุมชน ด้านการเข้าไปร่วมกิจกรรมวัฒนธรรมในเรื่อง การร่วมกิจกรรมตามเทศกาล ประเพณี และการปฏิบัติตามคำสอนในศาสนาด้านการรักษาสืบสานประเพณีในวิถีชีวิตประจำวัน ในเรื่องการส่งเสริมการประพุดิปฏิบัติที่ดีของตนเอง ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติตามบทบาทและศักยภาพต่ำสุดคือ ด้านความเข้าใจในเรื่องราวของตนเอง ในเรื่องมีเอกสาร ตำนาน ตำราประวัติศาสตร์ท้องถิ่นและข้อมูลมรดกท้องถิ่นที่ศึกษาได้ด้านการแลกเปลี่ยนการพัฒนาเทคโนโลยีท้องถิ่น สอดคล้องกับการวิจัยของ จั ตรณภา พรหมมา (2540:139) ที่ศึกษาการประเมินสถานภาพองค์ความรู้จังหวัดอุดรดิตถ์ พบว่า เอกสารงานวิจัยเกี่ยวกับจังหวัดอุดรดิตถ์ งานวิจัยเชิงประวัติศาสตร์มีน้อย

3. การศึกษาค้นคว้าพบว่า บทบาทและศักยภาพในการส่งเสริมงานวัฒนธรรมชุมชนตามมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (สวช.) และองค์การวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ไม่มีความแตกต่างกัน ในทุกด้านการที่ผลการศึกษาค้นคว้าที่ปรากฏเช่นนี้ อาจกล่าวได้ว่า งานวัฒนธรรมเป็นเรื่องของวิถีชีวิต เป็นเรื่องใกล้ตัว ที่ทุกคน ประพุดิ ปฏิบัติ ในชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ ประสบการณ์จึงไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งในการแต่งตั้งคณะกรรมการสภาวัฒนธรรม จึงไม่ต้องคำนึงถึงว่า เป็นเพศชายหรือเพศหญิง ก็จะสามารถดำเนินงานวัฒนธรรมได้ เช่นเดียวกัน

4. จากผลการศึกษาวิจัยพบว่า การปฏิบัติตามบทบาทและศักยภาพในการส่งเสริมงานวัฒนธรรมชุมชน ตามมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (สวช.) และองค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) คณะกรรมการที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปี อายุ 40-50 ปี และอายุมากกว่า 50 ปี ส่วนใหญ่แล้วจะไม่แตกต่างกัน มีเพียงบางด้านที่คณะกรรมการที่มีอายุมากกว่า 50 ปี มีบทบาทและศักยภาพมากกว่า กลุ่มอายุที่น้อยกว่า 50 ปี เช่นในด้านการดำเนินงานวัฒนธรรมตามที่จังหวัดมอบหมาย เรื่องการประชุม การเสนอโครงการ เพื่อของบประมาณ ด้านสืบสานวัฒนธรรมไทยเรื่องการจัดกิจกรรมส่งเสริมประเพณีท้องถิ่น และด้านความซาบซึ้งในวัฒนธรรมท้องถิ่น เรื่องการจัดกิจกรรมส่งเสริมประเพณีประจำท้องถิ่น และด้านความซาบซึ้งในวัฒนธรรมท้องถิ่น เรื่องการเล่าขานสอน หรือถ่ายทอดความเป็นมาของบรรพบุรุษ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า คณะกรรมการที่มีอายุมากกว่า 50 ปี เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ มีความรู้ และมีเวลาที่จะปฏิบัติงานได้มากกว่า ซึ่งจะสอดคล้องกับงาน

วิจัยของวัฒนา นาสมปอง (2539:158) กล่าวถึง บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ทางด้านวัฒนธรรมต้องเป็นบุคคลที่สามารถเสียสละทั้งกำลังกาย กำลังทรัพย์ กำลังเวลา อดทนอดกลั้นต่อสภาพการดำเนินงาน ดังนั้น การแต่งตั้งคณะกรรมการสภาวัฒนธรรมเพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ จึงควรพิจารณาผู้ที่มีอายุสูงกว่า 50 ปี เข้าร่วมเป็นกรรมการด้วย

5. จากผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติตามบทบาทและศักยภาพ ในการส่งเสริมงานวัฒนธรรมชุมชน ตามมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (สวช.) และองค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ คณะกรรมการที่เป็นตัวแทนจากองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคชุมชน ภาคธุรกิจ และภาควิชาการ มีบทบาทไม่แตกต่างกันส่วนด้านศักยภาพในการส่งเสริมงานวัฒนธรรมของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ(สวช.) มีความแตกต่างกันในด้าน 1) ด้านเป็นศูนย์กลางเครือข่ายการดำเนินงานวัฒนธรรมขององค์กรชุมชนในท้องถิ่น 2) ด้านระดมทรัพยากรภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในการดำเนินงานวัฒนธรรมท้องถิ่น รวมทั้งการสนับสนุนการจัดตั้งกองทุนส่งเสริมวัฒนธรรมจังหวัด 3) ด้านเสนอข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการวัฒนธรรมจังหวัดในเรื่องโครงการ งบประมาณ การจัดตั้งสมาคมมูลนิธิและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อดำเนินงานวัฒนธรรมท้องถิ่นและ 4) ด้านพัฒนาวัฒนธรรมให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตในการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่ถูกวิธีและเหมาะสมกับสภาวะการณ์และต่อท้องถิ่น มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และศักยภาพในการส่งเสริมงานวัฒนธรรมชุมชน ขององค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ มีความแตกต่างกันในด้าน 1) ด้านความเข้าใจในเรื่องราวของตนเอง 2) ด้านความซาบซึ้งในวัฒนธรรมของท้องถิ่น 3) ด้านการแลกเปลี่ยนกับวัฒนธรรมต่างถิ่น แต่ต้องไม่เป็นทางปัญญาหรือเป็นทางวัฒนธรรม 4) ด้านการสร้างเสริมสร้างวัฒนธรรมของท้องถิ่น 5) ด้านการพัฒนาวัฒนธรรมของท้องถิ่นมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยในด้านความเข้าใจในเรื่องราวของตนเอง คณะกรรมการสภาวัฒนธรรมที่เป็นตัวแทนจากองค์กรภาคเอกชนมีศักยภาพมากกว่าภาคชุมชนเกี่ยวกับเรื่องส่งเสริมให้ชุมชนศึกษาศิลปะและวัฒนธรรม ในท้องถิ่นของตน เรื่องให้ชุมชนมีความรู้ และนำเทคโนโลยีพื้นบ้าน นำมาใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันและเรื่อง มีเอกสารตำนาน ตำรา ประวัติศาสตร์ของท้องถิ่น และข้อมูลมรดกท้องถิ่นที่ศึกษาได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1.1 จากผลการศึกษาค้นคว้าที่พบว่า คณะกรรมการสภาวัฒนธรรม มีความเห็นว่าตนเองมีศักยภาพในการส่งเสริมงานวัฒนธรรมอยู่ในระดับมาก หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับงานวัฒนธรรม หรือผู้บริหารงานวัฒนธรรมควรมีนโยบายส่งเสริมให้คณะกรรมการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องควรให้ความรู้เพิ่มเติมแก่คณะกรรมการที่เกี่ยวกับเนื้อหาวัฒนธรรมและแนวทางการปฏิบัติงานให้มากขึ้น รวมถึงการรณรงค์ให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อส่งเสริมงานวัฒนธรรมในทุกด้านทั้งบุคลากร งบประมาณ และ วัสดุอุปกรณ์

1.2 จากผลการศึกษาค้นคว้าที่พบว่า เพศชายและเพศหญิงมีบทบาทและศักยภาพ ในการส่งเสริมงานวัฒนธรรมไม่แตกต่างกันและกรรมการที่มีอายุมากกว่า 50 ปี มีบทบาทและศักยภาพมากกว่ากรรมการที่มีอายุน้อยกว่าในบางด้านนั้น ควรนำมาเป็นข้อมูลในการพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการสภาวัฒนธรรมในทุกระดับ และควรจัดการฝึกอบรมสัมมนาให้ความรู้แก่คณะกรรมการโดยเฉพาะคณะกรรมการในกลุ่มอายุที่น้อยกว่า 50 ปี

1.3 จากผลการศึกษาค้นคว้าที่พบว่า คณะกรรมการมีการปฏิบัติตามบทบาท และมีศักยภาพในด้านความเข้าใจในเรื่องราวของตนเอง อยู่ในระดับต่ำสุดเกี่ยวกับเรื่องการเมืองการปกครอง ตำราประวัติศาสตร์ท้องถิ่น และข้อมูลมรดกท้องถิ่นที่ศึกษาได้นั้น ควรจัดให้มีการเผยแพร่เอกสาร ตำราประวัติศาสตร์ ข้อมูลมรดกท้องถิ่นให้แพร่หลาย จัดประชุมสัมมนาประวัติศาสตร์วัฒนธรรมท้องถิ่น มีการรวบรวมเรื่องราวภูมิปัญญาท้องถิ่น พัฒนาลัทธิสูตรและมีการใช้หลักสูตรท้องถิ่นในการส่งเสริมให้เยาวชนมีการบันทึกเรื่องราวของตนเอง และส่งเสริมให้สถานศึกษาให้บุคลากรทางการศึกษาและวัฒนธรรมเขียนตำราประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

2. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการศึกษาค้นคว้า วิจัย

2.1 ควรศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านวัฒนธรรมในระดับต่าง ๆ

2.2 ควรศึกษาค้นคว้าแนวทางการพัฒนาองค์กรทางด้านวัฒนธรรมในทุกระดับ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาองค์กรทางด้านวัฒนธรรม

2.3 ควรศึกษาค้นคว้า การดำเนินงานของสภาวัฒนธรรม โดยศึกษาเฉพาะกรณีสภาวัฒนธรรมระดับตำบล ระดับอำเภอ หรือระดับจังหวัด ที่ดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับความสำเร็จ หรือมีผลงานดีเด่นได้รับการยกย่อง เพื่อศึกษารูปแบบหรือแนวทางในการดำเนินงาน เผยแพร่ผลงานให้มีประสิทธิภาพ ที่จะนำมาเป็นแม่แบบของสภาวัฒนธรรมต่อไป